

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 306 (3438) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Súlyos harcokban visszaverték a németek a britek támadását Délolaszországban

Az amerikai csapatok vonaláról brit szakaszra helyeződött át a harcok súlypontja — Befolyásos amerikai körök elégedetlenek a teheráni közleménnyel

BÉKÉÉRT KÖNYÖRGÖTT A PÁPA

Róma. (MTI.): A vatikáni rádió szerint Rómában az idén is nagy ünnepek voltak a Szeplőtelen Szűzanya ünnepe alkalmával. Rádióin felolvasták a pápa könyörgését.

— Az emberi történelemnek ebben a tragikus órájában, — mondta könyörgésében a Szentatya, szívünk Feléd fordul Szeplőtelen Szűz. A sok anyagi és erkölcsi romlás megindított engem. Mennyi a kín, a győrelem, mily sok ház pusztult el! Óh Béke Királynője, mi békéért könyörgünk Tehozzad! Adj békét lelkünknek, adj békét nekünk, hogy letehesük a fegyvereket. Szent Anya, imádkozunk Hozzád, hogy állíthassuk meg a gyűlöletnek azt az áradatát, amely eltölti a világot és add, hogy a szeretet, az igazi béke még egyszer eltölthesse az emberek szívét.

Lesújtó amerikai vélemény a teheráni közleményről

Stockholm. (MTI.): A Svenska Dagbladet newyorki tudósítója szerint befolyásos amerikai körökben, amelyek már a moszkvai közleménnyel sem voltak megelégedve, a teheráni közlemény még nagyobb elégedetlenséget keltett. Az egyik amerikai vezércikkíró megállapítja, hogy ha a teheráni nyilatkozatot hamarosan nem egészítik ki további közléssel, akkor az Egyesült Nemzetek körében nagy csalódás támad. A közlemény megszövegezése rendkívül különös: formájában orosz, mondatfűzésében a Kremlre vall, homályosságával keletiesen hat. Lehet, hogy az oroszokat kielégíti, de az amerikaiakat és angolokat bizonyára nem.

Stockholm. (MTI.): Az Aftonbladet értesülése szerint jól tájékozott angol körökben hangsúlyozták, hogy anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznának az Inonü elnökkel folytatott eszmecsere tekintetében, rá kell mutatni arra, hogy a szövetségesek már azzal is sokat nyernének, ha Törökország nem lépne hadba, de támaszpontokat bocsátana a szövetségesek rendelkezésére. Ezzel lehetővé tennék a szövetségesek számára a Szabasztopol és a Fekete tengeri román partvidék támadását. Különösen a törökországi repülőterek volna hasznosak a szövetségesek számára, minthogy Leros és Korfu szigetén elvesztették repülőtereiket.

Rómában ünneplik-e a karácsonyt Montgomery csapatai?

A Pest írja: Berlinből közlik, hogy az olasz harctéren a súlypont az amerikai csapatok vonaláról a

britek szakaszára, vagyis nyugatról a keleti szárnyra helyeződött át. A brit támadásokat a németek súlyos harcokban visszaverték.

Zürich. (MTI.): Alexander tábornok főhadiszállásának sajtótájékoztatója többek között ezt mondta: — Pescara még mintegy 20 kilométernyire van Montgomery csapatai előtt. Ennek eléréséig néhány kisebb folyón és magaslaton kell átjutni, úgy hogy nem lehet gyors bevételre számítani. A túlzott várakozásokkal szemben óvakodni kell attól a reménytől, hogy csapataink a karácsonyt már Rómában ünnepelehetik!

A Pest írja: Zürichből jelentés érkezett

Dr Göbbels: A mai Németországot nem lehet legyőzni, mert nemcsak férfiai, hanem asszonyai és gyermekei is hősök

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német vasutasnapon Genssenmüller dr. államtitkár beszédet mondott és abban méltatta a német vasutasok teljesítményét. A vasúthálózat 1942-43-ban háromszorosára nőtt, mint 1938-ban. A Todt-szervezet 1941-ben és 1943-ban, valamint 1943-ban 287.000 km. hosszú sínhálózatot épített át normális nyomtávú sínapórák, 5500 km. hosszú sínhálózatot, rendbehozott és 450 mozdonyt és 1200 hidat épített. Genzemüller birodalmi vasúti miniszter megállapította beszédében, hogy a német vasutasok a háborús esztendőben megállították a tűzpróbát. A miniszter ezután több mint 200 vasutasnak átnyújtotta a kitüntetések.

Ezután Göbbels dr birodalmi miniszter a Führer és az egész német nép nevében

arról, hogy Tito főhadiszállása közölte Kairóval, hogy a német és horvát haderő nagy támadást kezdett ellene. A szerb partizánoktól megszállott területek ellen egyszerre több irányból indult meg a nyomás, amely különösen heves Boszniában és a Szandzsákban. Kairói jelentés szerint több helyen

Mihailovics szerb csapatai is támogatják a német haderőt.

Zágrábról jelenti: (MTI.) A boszniai partizánok ellen folyó tisztogató műveletek során a Szandzsákban újabb 150 partizán esett el. 35 partizánt és 735 Badoglio-párti olaszt foglyul ejtettek. A szákmány 3 léghárító ágyú, 10 nehéz aknavető, 5 gépfegyver, 19 gépkocsi, 300 teherhordó kocsi és nagymennyiségű hadianyag. A Dravnik környéki harcokban a partizán halottak száma 339-re. Kelet-boszniában 152-re emelkedett. A német csapatok súlyos harcokban elfoglalták Nova várost és a Priepoljeban Protarevo. Plevlje és Tomastovgrad helységeket. E harcok során 504 partizán esett el. Négy harcokos, egy aknavető és sok puskát volt a szákmány.

Stockholmból jelenti: (MTI.) Az Evening Standard jelentése szerint a Tito-kormány részéről küldöttség érkezett Kairóba, hogy Péter királlyal, — de nem a Purics-kormányal — tárgyalásokba bocsátkozzék. Péter király rá akarják venni arra, hogy Tito főhadiszállására utazzék.

köszönetet mondott a vasutasoknak a négy háborús esztendőben végzett teljesítményükért. Megállapította, hogy a német vasút meg tudott felelni a váratlanul jelentkező nagy feladatoknak, a normális szükséglet említésremélő korlátozása nélkül.

— Soha olyan szilárdan és rendíthetetlenül nem hittem a győzelemben — mondta a továbbiakban a miniszter — mint most, még pedig azért, mert népünknek ma szenvedések és óriási áldozatok árán kell azt kivívnia. Az ellenség ostoba és hazug propagandájával nem téveszti meg a német népet. Az ellenséges légiterror nem tört meg bennünket, hanem még inkább megkeményített. A mai Németországot egyáltalában nem lehet megtörni, mert nemcsak férfiak, de asszonyai, sőt

gyermekei is hősök. Amire a németek maguk nem voltak képesek, azt elérte az ellenség, hogy a német nép egy a hitben és egy a gyűlöletben. Szabadságunk és nemzeti életünk megvédésére már oly sokat áldoztunk, hogy meghozzuk az újabb áldozatokat is, hogy eljuthassunk a végső győzelemhez.

Japán válasz a „feltétel nélküli megadás” követelésére

Tokióból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: A nagykeletázsiai háború kitörésének második évfordulóján többnapos ünnepség volt.

Tózsó miniszterelnök rádióbeszédet intézett Nagykeletázsia népeire; ebben többek között ezeket mondotta:

— Nagykeletázsia népei egy emberként állanak helyt, hogy a harmadik háborús esztendőt a végleges döntés esztendejévé tegyék. Bármilyen erősek legyenek is az ellenséges támadások, azok miatt nem kell aggódnunk. Válaszunk az lesz, hogy tovább haladunk és egyre súlyosabban sújtjuk őket, amíg meg nem adják magukat.

Tokióból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: Az olasz külügyminiszter és az olasz fasiszta köztársasággal együttműködő japán nagykövet hivatalosan közölte, hogy megerősítették az olasz-japán gazdasági és pénzügyi viszony rendezésére kötött egyezményt.

Háborús kishírek

Szofia. (MTI.) A bolgár Távirati Iroda jelentése szerint a belügyminiszter rendeleteire hat hónapra bezárták a szófiai bárókat.

Zágráb. (MTI.) Szófiából jelenti, hogy Bulgária összes autóbussz-vállalatait a vállalatok teljes személyzetével együtt polgárilag mozgósították.

Zágráb. (MTI.): Szerajevó legutóbbi bombázásával kapcsolatban jelenti, hogy a szövetségesek a támadás során robbanó töltőanyagot szórtak le, melyek közül sokat megtaláltak. Az egyik töltőtől felrobbant és megsebesített egy embert.

Zürich. (MTI.) Vichyből jelenti a svájci Távirati Iroda: Laval kormányfő elnöklésével minisztertanács volt. Laval jelentést tett a terrorizmus erőteljesebb leküzdése érdekében tett rendszabályokról. Az ipari termelési miniszter javaslatára a minisztertanács elhatározta, hogy az áram takarékosabb fogyasztása érdekében az ipari vállalatokat és kereskedelmi üzemeket hetenként kétszer zárva tartják.

Amszterdam. (MTI.) A NTL. jelentése szerint Londonban még nem hagyott alább a nátház-járvány. Szerdán nyolc törvényszéket zártak be, mivel igen sok bíró megbetegedett. Az üzletekben és gyárakban sok alkalmazott és munkás nem jelentkezett munkára.

Számos jelentős ügyben hozott határozatot a városi kisgyűlés

Vállalatba adták a második népfürdő felépítését — A polgármesternek nagy tervei vannak a Kálvária-heggyel

Nagyvárad, december 9. A városi közigazgatási bizottság ma délelőtt Hlatky Endre főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen számos önálló kisgyűlési és közgyűlést előkészítő ügyet tárgyaltak le.

Az elemi iskolák óvóhelye tárgyában hozzájárult a bizottság ahhoz a polgármesteri javaslatához, amely szerint a város kéri a belügyminisztert, döntsön afelől, hogy az elemi iskolákat el kell-e óvóhelyivel látni s amennyiben ezt szükségesnek rendeli el, engedélyezze e célra hitelek igénybevételét.

Ezzel kapcsolatban Medvigy Ferenc felszólalására a polgármester előadta, hogy a város az állami tulajdonú képező iskolák karbantartására évi 23 ezer pengővel járul hozzá, míg a város tulajdonát képező épületek dologi kiadásaira 50 ezer pengő van a költségvetésbe felvéve. Több bizottsági tag megállapította, hogy az állami tulajdonban lévő iskolák karbantartása nagyobb összegeket igényelne, mert ezek az épületek sik kívánni valót hagynak hátra.

Az adóhivatal által lefoglalt és elszállított tárgyak részére a Szeptember 6-utáni megfelelő helyiség kibérlését határozta el a kisgyűlés.

Hozzájárult a kisgyűlés a városi villamosmegállóhelyek újbóli megállapításához, amit a ma délelőtt tartott városrendelési bizottsági ülésen elhatároztak. Eszerint a Hajó-téri megállót visszaállítják s a szeszgyár előtt csak feltételes megállóhely lesz.

Utólagosan tudomásul vette a kisgyűlés több időközben már elkészült sürgős útépitési és épületjavítási munka vállalatba adását. A Bömer-tér és az Ezredévi Emléktér közötti gyalogjárót Szabó János 2373 pengő vállalati összeggel készítette el, a lövésártéri marhalevelkező épületet Mönus Béla 3743 pengő vállalati összeggel javította ki, a Bazárépület padlásának lépcsőit Pataky Ferenc 2925 P vállalati összegért bontotta el, a Rimánóczy fürdő viztartályát Ács Sándor 3477 pengő vállalati összegért javította ki, az Akadémia-utcai járdát a Duratex vállalat

5956 pengő vállalati összegért készítette el.

A városi szociális intézmények élelmisszerrel való ellátására versenypályázatot hirdetett a város, de egyetlen ajánlat sem érkezett be. A kisgyűlés ezért hozzájárult hogy a népkonyha és a napközi otthonok élelmisszerrel való ellátását szabadkézből biztosítsák.

A közgyűlést előkészítő ügyek során a kisgyűlés a belügyminiszter intézkedése alapján új szabályrendelet készítését határozta el a kisgyűlés arra vonatkozólag, hogy a törvényhatósági úton hófúvás, hegyomlás és árvíz alkalmával előforduló közlekedési veszélyek és akadályok elhárítására az érdekelt községek lakóinak közmunkája ellenszolgáltatás és betudás nélkül igénybe legyen vehető.

A város háztartási alapjainak és alapítványainak fölös pénzét azoknál a helyi pénzintézeteknél fogják elhelyezni, amelyek a városnak hiteleket nyújtanak. — Ugyanez történik a városi gyámpénztár feles pénzével is.

A közüzemi színházat úgy a Mezey Mihály-utcai, mint pedig a Várady Zsigmond utcai fronton kibővítik. Ehhez két telek kisajátítása szükséges, amihez a kisgyűlés hozzájárult. A város e célra 56 ezer pengő hitelt vesz egénybe.

A baromlakai lignit-telep kiaknázására 100 ezer pengő forgótöke utalványozását határozta el a kisgyűlés. Ezzel kapcsolatban a polgármester bejelentette, hogy a lignit-kitermelés kedvező feltételek mellett folyik, ennek csupán az utak járhatatlansága képezi nagyobb akadályát, de erre vonatkozólag már megkereste a vármegyei törvényhatóságot. Naponta két-vagon szenet termelnek ki Baromlakon, ez azonban napi négy vagonra lenne fokozható. A rendszeresen kitermelt lignitmennyiség teszi lehetővé a városi közüzemek zavartalan működését.

A második népfürdő felépítésére pályázatot hirdetett a város, amelyre több építő-vállalkozót hívott meg. Ezek közül csak Pintér István mérnök pályázata érkezett be a kellő időben, 352 ezer pengő vállalati

végösszeggel. A számvevőség javasolta, hogy miután így verseny nem állhatott elő, a kisgyűlés egyelőre vegye le ezt az ügyet a napirendről. Ezzel szemben azonban a polgármester feltétlenül ragaszkodott a népfürdő felépítéséhez s a kisgyűlés el is határozta, hogy Pintér István adja vállalatba ezt a munkát s amennyiben anyagbeszerzési nehézségek következnek be, vagy költségfölbbletek mutatkoznak, a város megfelelően intézkedik majd.

A kisgyűlés ezután 58 ezer pengő kölcsön felvételét határozta el a Vadpatak szabályozási munkálataira, majd Urbán János kertészeti felügyelőnek havi 50 pengő különmunkaátalányt szavazott meg, a továbbiakban pedig döntött a kezelési szaknál bizonyos állások átszervezése és új közigazgatási bizottsági tagok megválasztása tárgyában.

A kabinetiroda leiratban értesítette a várost, hogy a Kormányzó Ur legmagasabb hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Nagyváradon építendő új szociális és egészségvédelmi intézményt az ő nevével nevezzék el. A polgármester ezzel kapcsolatban kifejezte azt az óhaját, hogy ez

az intézmény most már mielőbb fel is épüljön. Pálcsik főmérnök készített is erre tervet, de minthogy ő időközben bevonult katonának, a polgármester Hergár tanácsosra bízta az ügy szorgalmazását.

A tűzoltó szertár és mentőállomás felépítésénél mutatkozó többletkiadásokra 80 ezer pengős hitel igénybevételét határozta el a kisgyűlés.

A színház világító berendezésének korszerűsítésére 15 ezer pengőt szavaztak meg. A Horthy István telep fejlesztésével kapcsolatban a Levente út továbbépítéséhez két telek kisajátítását határozta el. Elfogadta a kisgyűlés a zeneiskola módosított szervezeti szabályzatát.

Napirend után Szabó János javaslatot tett a Népfürdő személyzetének jobb díjazására s a népfürdő ruhatárának kibővítésére.

Medvigy Ferenc a Kálvária-templom és a templomhoz vezető út ügyét tette szóvá. Soós István polgármester előadta, hogy úgy az út megfelelő kiépítését, mint pedig a templom renoválását szükségesnek tartja. Hergár Viktor műszaki tanácsos ismertette a templomhoz építendő új út terveit s a polgármester ismételten rámutatott a Kálvária többek között idegenforgalmi szempontból is hangsúlyozott jelentőségére. Ezzel kapcsolatban, mondotta, tervei vannak s a város mindent meg fog tenni, hogy a Kálvária-hegy idővel olyan szerepet töltsön be a város életében, mint például Pécs város életében a Mecsek.

Megegyezéssel végződött a kéményseprők, munkaadók és munkások fizetésrendezési tárgyalása

(Nagyvárad.) Nemzeti Munkaközpont-hoz tartozó nagyváradai kéményseprő munkások beadvánnyal fordultak az iparügyi miniszterhez, amelyben kérték, hogy a rendeletben biztosított alapfizetésen felül fizessék a mesterek a mellék munkálatokból befolyt összegnek 40 százalékát, mint ahogy az van az ország többi városában.

A beadványt Szabó János NMK elnök, országgyűlési képviselő személyesen nyújtotta át az iparügyi miniszternek és gyors közbelépést kért. Szabó János képviselő lépésének meg is lett az eredménye. Az iparügyi minisztérium megbízásából kedden Nagyváradra érkezett dr. Varga Ferenc miniszteri osztálytanácsos a titkárával együtt és tárgyalásra hívta össze a munkabérek letárgyalása ügyében a munkaadók és munkavállalók vezetőségét. A tárgyalást a nagyváradai Iparkamarában tartották meg dr. Varga Ferenc miniszteri osztálytanácsos elnöke mellett. A munkaadói és munkavállalói megbízottakon, valamint az iparügyi minisztérium kiküldöttéin kívül jelen voltak dr. Olasz Vilmos nagyváradai iparkamari főtitkár, a Nagyvárad város közüzemei részéről Király igazgató-főmérnök, valamint a Magyar Kéményseprő Munkások Országos

Gazdasági Egyesületének mint a N. M. K. társaságának képviselőjében Gaál Károly főtitkár Budapestről és a nagyváradai N. M. K. részéről Nagy István titkár.

A tárgyalás több mint két óra hosszat tartott, amely idő alatt mindkét fél részéről tapasztalható volt az a törekvés, hogy a fennálló ellentéteket kiküszöböljék. A tárgyalás eredményeképpen elhatározták, hogy a mellék munkadíjak megváltása címén az eddigi 236 pengős havi keresetel kiegészítése visszamenőleg októbertől 320 pengőre.

A fenti határozatot — miután mindkét fél kölcsönös megegyezése alapján hozták — tudomásul vette az iparügyi minisztérium kiküldötte is. Ezzelfogva a nagyváradai kéményseprő iparban nyugvópontra jutott a munkabérek ügye.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY ERDŐRI ÁLLÁSOKRA. A Hivatalos Közlöny december 8-i számában a földművelésügyi miniszter pályázatot hirdet az államerdészeti altszti személyzetének létszámában öres I. osztályu altszti m. kir. erdőri állásokra. Pályázati határidő 30 nap. A kérvényeket sajátkezűleg kell irni.

Kedden kezdi meg a felsőház a költségvetés tárgyalását

A képviselőházban ma véget ér a megajánlás vitája

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház ülését csütörtökön délelőtt 10 óra után nyitotta meg vitéz Törs Tibor alnök.

A kormányt Radocsay László igazságügyminiszter képviselte. A megajánlási vitát folytatták. A megajánlás vitája ma, csütörtökön befejeződik és ezzel az 1944. évi állami költségvetés tárgyalása, valamint a megajánlási vita a képviselőházban a mai nappal végetért.

A csütörtöki nap első szónoka vitéz Lindvay Sándor délvidéki képviselő volt. Utalt a súlyos időkre és hangoztatta, hogy el kell kerülnie az országnak a széthuzást. Behatóan foglalkozott a vendlakosság kérdésével. A vend nép közössége tiltakozik az ellen, hogy nemzetiségnek tartásák. Nem kér és nem akar kisebbségi jogokat, hanem százszázalékosan osztozik a magyarsággal jóban, rosszban. A vendek kelte szármásnak és vagy a magyarsághoz, vagy a délszlávokhoz csatlakozhatnak. szerb megszállás alatt a

vend ifjak számtalan példáját adták az izzó magyar hazaszeretetnek. Foglalkozott azután a hadigondozottak ügyével és kérte, hogy a hősihalottak özvegyei és hádiárjai ellátásukban illetményeik oly fokemelését élvezzék, amely megfelel az életbenmaradtak esetében természetes előmenetelnek. A javaslatot elfogadta.

Koltay József (Nyilas) a kisiparosság ügyeit tette szóvá. Különösen az anyagellátás nehézségeit tárta fel. A megajánlást nem adta meg.

Az Uj Nemzedék írja: A felsőház pénzügyi bizottsága hétfőn délelőtt tárgyalja a jövő évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot. A felsőház kedden délelőtt kezdi meg a költségvetés vitáját. Az ülés elején Kükorelli György interpellációt intéz a pénzügyminiszterhez a hősihalottak hagyatéka után fizetendő örökösödési illetékek mérséklése tárgyában.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ehszer- és óra javítások! Olcsó karácsonvi ajándékjavaslat!

Nagy választékban valódi- és hamis ékszerek.

Rövidesen újabb háromhatalmi értekezletet tartanak a szövetségeseik

A közeljövőben nem várható partraszállás a Balkánon Küszöbön áll a nyugati offenzíva (?)

Berlin egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik a legújabb kairói értekezlettel kapcsolatban

Amsterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Minthogy a teheráni értekezleten nem tudtak minden kérdést letárgyalni, az angol hírszolgálat moszkvai jelentése szerint a közeljövőben újabb háromhatalmi értekezletre lehet számítani.

Lisszabon. (MTL) Lisszaboni politikai körökben a teheráni értekezlettel kapcsolatban úgy tudják, hogy a közeljövőben nem következnek be partraszállás a Balkánon. Az angolszász-ország tárgyalások egyelőre a távolkeleti eseményekre vonatkoztak.

Stockholm. (MTL) Az angol hírszolgálat moszkvai jelentése szerint a „Vörös Csillag” az orosz haderő hivatalos lapja azt írja, hogy a nyugati offenzíva küszöbön áll.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Német mértékadó körök még nem nyilatkoztak a török államelnöknek Churchilllel és Roosevelttel folytatott megbeszéléséről. Berlinben meg akarják várni a közlemény hivatalos magyarosítását. A kairói értekezletre vonatkozó angol megjegyzéseket Berlinben előlegzetes babérok tartják egy olyan vélt eredményre, amellyel az angol politika nyilvánvalóan befolyásolni igyekszik a világ közvéleményét.

Találgatások Törökország várható politikája körül

Lisszabon. (MTL) A kairói értekezletről jelenti az angol hírszolgálat, hogy Inonü elnök, Menemendzsoğlu külügyminiszter és 17 török személyiség december 4-én reggel indult Kairóba. Kairóba való megérkezésük után, — Churchilllel együtt, Roosevelttel elnök villájában volt az első megbeszélés, amelyen az oroszok is jelen voltak. Az értekezlet uralkodó tárgya a balkáni helyzet és a katonai, valamint stratégiai lehetőségek áttekintése volt. A középkeleti nemzetközi értekezletek történetében most fordult elő első ízben, hogy a török szóvivő választott az újságírók kérdésére. A kérdés ez volt: az angol és orosz nagykövetek a török küldöttség oldalán való részvételéből arra lehet következtetni, hogy Törökország kevésbé semleges lesz-e? A szóvivő ezt válaszolta: írják azt ami tetszik! Törökország igen pozitívan van érdekelve a Balkánon, de Törökország mindig az Atlanti Charta értelmében járt el.

Lisszabon. (MTL) A Newyork Times szerint még nem lehet túl sokat várni Törökországtól. Törökország eddig még szigorúan rezegskodott a semlegességhez. A kairói értekezlet újabb lépést jelent a nem hadviselő állapot felé, de ez még nem jelenti azt, hogy Törökország hadbalépése küszöbön állna.

Faruk királyt is meglátogatta a török államfő

Kairó. (MTL) Izmet Inonü, a török köztársaság elnöke visszautazása előtt látogatást tett Faruk királynál.

Bern. (MTL) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat londoni jelentése szerint Kairóban azt hiszik, hogy Roosevelttel és Churchilllel Inonüvel folytatott megbeszélései során, a napirend főpontjai között a törökországi repülőterek felhasználása szerepel. Általában felteszik a kérdést,

vajjon Törökország mint hadviselő áll az egyesült nemzetek oldalára? Olyan személyiségek, akik megítélése általában megbízhatónak tekinthető, tagadólag felelnek erre a kérdésre. Beavatott körökből származó értesülések szerint az értekezleten egyebek között más fontos kérdések is kerültek szóba. Törökország tényleges háborús részvétele a szövetségesek számára török területen a nemrégiben megkötött angol-portugál megállapodás mintájára, továbbá az ülésen a török-szovjet viszony tisztázása. Törökország és a Szovjet háború utáni érdekeinek elhatárolása szerepelt.

Istanbul. (MTL) A Német TI jelenti: Szaradzsoğlu török miniszterelnök december 12-én beszéddel nyitja meg a minden évben megrendezendő takarékosági hetet. A miniszterelnök beszédének politikai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak. — Azt várják, hogy a miniszterelnök szólan fog Törökországnak a mai világhelyzettel szemben elfoglalt állásáról.

Változások várhatók a középkeleti angol főparancsnokságban

Genf. (MTL) A Gazette de Lausanne londoni tudósítója Kairóból arról értesül, hogy Churchillnek a vezérkari főnökkel folytatott megbeszélései következtében változtatások lesznek a középkeleti főparancsnokságban. Churchill befejezte a vizsgálatot a szövetségesek dodekancoszi kudar-

Háromnapos súlyos harcokban

Felmorzszolták a németek a Krim félszigeten partraszállt szovjet kötelékeket

A nagy Dnyeper-íven alább hagyott a bolsevisták támadó tevékenysége. Kremencsugtól délnyugatra folytatták súlyos támadásaikat

Pótolhatatlan olasz műemlékeket mentettek meg a németek a pusztulástól

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félszigeten a 6-ik román lovassági hadosztály, valamint német, román és horvát légierők szétverték a Kerestől délre levő ellenséges hídfőállást. A partraszállt szovjetkötelékek három napos súlyos harcokban felmorzsolódtak és kerekén kétezer foglyot vesztek. A sikerből kivették részüket a német tengerészeti haderők is. Meghíusították a partraszállt szovjet csapatok rendszeres ellátását. A bolsevistáknak minden arra irányuló kísérletét, hogy a megtámadott hídfő állást kiürítsék megakadályoztuk és közben hét ellenséges járművet elsüllyesztettünk. Ezzel együtt a Kegesi-szorosban a 35 napos tengeri zárlat alatt 8 motoros ágyunaszádót két torpedónaszádót, két uszályhajót, két kirakodó hajót, valamint 23 partraszállási járművet semmisítettünk meg és igen sokat megrongáltunk. A nagy

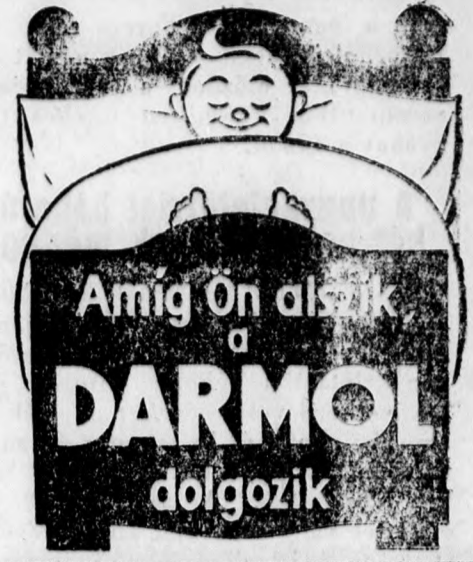
Dnyeper-íven az ellenséges támadó tevékenység lényegesen alábbhagyott. Ezzel szemben a szovjet Kremencsugtól délnyugatra folytatta súlyos támadásait, a heves harcok még folynak. Egyik ellentámadásunkkal elvesztett terepet szereztünk vissza. Zsitomirtól északra levő területen és Korostenyától délre, támadásunk jól halad előre. Több községet visszafoglaltunk. Az arcvonal többi részén élénkebb helyi harcok folynak. A keleti arcvonal felett december 4-ike és 7-ike között légi harcokban, valamint legélhárító tüzérsergéggel 115 szovjet repülőgépet lőttünk le, 10 repülőgépet elvesztett.

A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán a harci tevékenység ismét ellanyhult. Az arcvonal keleti szakaszán az ellenség nagy erőket vetett támadásba. Ezeket mind visszavertük. Tengeraltattjáróink az Atlanti-óceán és a Földközi-tengeren 48.000 tonna hajóteret kitevő hét hajót süllyesztettek el.

A montecassinoi bencéskolostor világhírű levéltárát Rómában helyezték biztonságba

Róma. (MTL) A Német TI jelenti: A montecassinoi világhírű bencés kolostor levéltárát, amelyet a Göring páncélos hadosztály kötelékei helyeztek biztonságba, szerdán átszállították a római angyalvárba. Ezzel az egyházi kincseket az olasz állam védelme alá helyezték. Az átadás Róma német katonai parancsnokának, a vatikáni német nagykövet képviselőjé-

nek és az olasz közoktatási miniszter megbízottjának jelenlétében folyt le. Ott volt a montecassinoi főpap, a bencés rend megbetegedett általános rendfőnökének képviselője és több más magasrangú papi személy. A küldöttség vezetője rövid beszédben emlékeztetett arra, hogy részben már ellenséges bombázás közben történt a levéltári anyag biztonságba helyezése az apát kifejezett kívánságára. A műkincseket és a könyvtárat közvetlenül Rómába hozták. A 20.000 darab pótolhatatlan kéziratból és okmányból álló levéltár áthozásának végrehajtását csak most lehetett foganatosítani. Az átadás megtörtént azzal, hogy találomra kiemelték egy kutyabőrre írott régi okiratot és azt átadták a főpátnak. A főpátnak német nyelven a legteljesebb köszönetét fejezte ki az átszállításáért a vatikáni nemet nagykövetségnek és a német katonai parancsnokságnak. Az olasz közoktatásiügyi miniszter képviselője emlékeztetett arra, hogy nemcsak a montecassinoi bencéskolostorból, ha-

cai ügyében, amiről részletesen nyilatkozik majd az alsóházban.

Ankara. (MTL) Az angol hírszolgálat kairói jelentése szerint Smuts tábornok Délafrikába utazva Kairóban megszakította útját, ahol Roosevelttel és Churchilllel folytatott megbeszéléseket.

Lisszabon. (MTL) Kairói jelentés szerint Churchill Kairóban több ott tartózkodó személyiséggel megbeszélést folytatott. Találkozott a görög királlyal, a görög emigráns miniszterelnökkel, Péter jugoszláv királlyal és Purics jugoszláv emigráns miniszterelnökkel. Fogadta a szíriai angol követet, az iraki kormányzó és az olasz bizottság angol tagjait.

Házat, birtokot, szőlőt
adni, venni
 akar, keresse fel
PRÁGER ügynökséget
 Teleki-utca 38. szám

nem a teanoi Szent Ferenc-rendi kolostorból is megmentette a német katonaság már előzően a műtörténeti szempontból különösen értékes tárgyakat a tüztől.

A nagykeletázsiai háború két esztendejének mérlege

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás közli: A japán hadsereg és haditengerészeti erő a nagykeletázsiai háború kitérője óta a következő veszteségeket okozták az amerikaiaknak és briteknek: Az amerikaiak 277.000, a britek 122.000 embert veszítettek. A japánok 150.000 elesettét vagy sebesület szedtek össze. Összesen 4412 ellenséges repülőgépet lőttek le és 209 különböző vízijárművet foglaltak le. A kínai háterén az ellenségnek 490.000 embere esett el. A foglyok és szökevények száma 318 ezer. Ugyanezen idő alatt a japánok vesztesége valamennyi arcvonalon 54.132 fő.

A japán haditengerészet 18 csatahajót, 28 repülőgéphordozót, 92 cirkálót, 79 rombolót, 107 búvárnaszádót, 4 különleges hajót, 6 ágyunaszádót, 7 aknakeresőt, 25 torpedónaszádót és 37 más járművet súlyosítottak el és igen sokat megrongáltak. A japán haditengerészet vesztesége ezzel szemben 1 csatahajó, két repülőgéphordozó, 3 cirkáló, 22 romboló, 11 búvárhajó, két különleges hajó.

Kiemelik a Visztulából a háború alatt elsüllyedt hajókat

Még a lengyel háború alatt Varsó közelében öt nagyobb hajót elsüllyesztettek el a Visztulán. Ezek közül négyet most kiemelték és az egyik visztulai gőzhajózási társaság műhelyében kijavították őket. Ezekkel a járművekkel a Visztula hajózási társasága most 15 egységre szaporodott. A Visztulán a Varsó és Sandomir közötti szakaszon állították helyre ez év márciusában a hajóforgalmat.

Mikulás-este a Német Lektorátuson

A Münchener Német Akadémia Nagyváradi Lektorátusa az idén első ízben tart kurzust a még nem iskolaköteles gyermekeknek. Ezekhez az apróságokhoz jött el hétfő este a Mikulás.

A Lektorátus termében várták szülők és kicsinyek a Mikulást. A gyermekek boldog izgalommal készültek a félcimetes öröme és mikor hosszú szakállában a Mikulás bácsi megjelent és mindenkinek egy kis csomaggal kedveskedett, akkor már persze nem féltek a csöppségek, hanem boldog örömmel ügörgáltak körül a Mikulást, mikor adományait az asztalra borította.

A Német Konzul kisleánya, Lurtz Helga alakította megkapó ügyességgel a Mikulást.

Az estnek különleges ünnepi fényt adott az a körülmény, hogy megjelent azon Cziffra Kálmán főispán is, aki kis unokáját jött megnézni és Lurtz konzul.

Uzsonna után a kicsinyek még elszórakoztak a Hofehérke és hét törpe vetített képei mellett.

Az este a gyermekeknek nagy örömet, a Német Lektorátusnak pedig igazi és meleg sikert hozott.

„Az egyház húsz év óta rendületlenül áll a világtörténelem minden vihára között”

XII. Piusz pápa beszéde a lelkigyakorlatos hét alkalmából — Ez évben is közvetíti a rádió a Szentatya karácsonyi szövegét

Róma. (MTL) A Német TI jelenti: A pápa minden valószínűség szerint ebben az évben is beszédet mond a karácsony estét megelőző délelőtti, mielőtt fogadja a jókívánságát kifejező bíboros kollégiumot. A beszédet a rádió is közvetíti. Valószínű, hogy a főpapi szentmisét is közvetítik rádióon.

Róma. (MTL) A Német TI jelenti: A Vatikánvárosban lelkigyakorlatos hetet tartottak, amelyen a római kuria bíborosai és főpapjai vettek részt. A lelki gyakorlat a pápa beszédével ért véget. A Szentatya hangsúlyozta, hogy míg országok, birodalmak és köztársaságok összeomlanak és belőlük csak romok maradnak vissza, az egyház húsz évszázad óta rendületlenül áll és a világtörténelem minden vihára között kifejti tevékenységét. A pápa hangzott, hogy a keresztény emberiség ma különös bizalommal tekint a Vatikánvárosra, mert onnan nemcsak a vezetés és a katolikus tan indul ki, hanem innen kell az áldozatkészség és a szeretet példáját adni az emberiségnek, amely ma a legsúlyosabb szenvedéseknek van kitéve.

Csodálatos hősiességgel látják el szolgálatukat a német lelkészek a bombázások idején

Berlin, december 7. (TP.) A légi hadszíntéren minden valószínűség szerint tovább folyik a szövetségesek offenzívája, azonban a honi front visszahatása mind átfogóbb lesz. Vasárnap sok német katolikus templomban pásztorlevelet olvastak fel, amelyekben a püspökök legelőszövegben elítélik a „hadviselésnek” ezt a módját. Csaknem valamennyi szövegi megnyilatkozás az aszszonyok és gyermekek elleni terrortól beszél, sőt némelyik „átok-ra méltó elfajulást” emlegetett. Beszéltek továbbá azokról, akiknek egykor „a történelem és a gondviselés előtt a rombolás ezen műveit” a felelősséget viselnie kell. Több katolikus püspök, köztük Michael Faulhaber müncheni bíboros, papi öltönyt magas há-

borús kitüntetéssel visel, amelyeket az 1914—18-as világháborúban szoboros és a kölni érsek mellére tűzte az elsőosztályú vaskeresztet. Hermann Göring birodalmi marsall legújabb rendelete megengedi a lelkészeknek, hogy a légitámadások idején az utcára léphessenek, meglátogathassák a légoltalmi helyeket és a sebesülteknek és haldoklóknak az utolsó szentséget kiszolgáltathassák. A lelkészeket különleges karszalaggal teszik felismerhetővé. A lelkészi karnak a légitámadás idején tanúsított magatartását a bombázás sújtotta terület lakossága a legnagyobb mértékben méltányolja és ez a templomoknak rendkívül nagymértékű látogatottságában is kifejeződésre jut.

Január elsején megkezdődik működését az országos hadigondozó hivatal

Bonczos Miklós államtitkár rádióbeszéde a magyar hadigondozás feladatairól

A MTI jelenti: Vitéz Bonczos Miklós dr. államtitkár, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke szerdán délután Budapest I. hullámhosszán rádióbeszédet tartott a magyar hadigondozás feladatairól. Bejelentette, hogy az Országos Hadigondozó Hivatal január elsején megkezdődik működését.

A modern szociális államvezetés céljainak megfelelően — mondotta — a magyar hadigondozásnak is kihangsúlyozottan szociális jelleget kívánunk adni. Célnk az, hogy a gondozott családokat visszavezessük eredeti életkörüzetükbe és felemeljük arra az életszínvonalra, amelyre saját erejükkel is fel tudtak volna emelkedni, ha a háborús veszteség nem éri őket. A károsult családoknak nem annyira pillanatnyi szükségleteiről akaraunk gondoskodni, hanem életszükségleteiket kívánjuk biztosítani. A föld- birtokpolitikai juttatásnál elsősorban a vitézségi érdemei kitüntetettek és a ha-

digondozottak fognak szóba kerülni. Fontos törekvésünk, hogy a faluról származó hadigondozottak falun találják meg életlehetőségeiket. Igyekezünk ellensúlyozni a hadigondozottak mértéktelen városba tömörülését. A hadigondozott családokat

az ONCSA révén házhelyhez, vagy földtulajdonhoz juttatjuk, hogy ezzel is küzdjünk az egyke ellen. Az orsz. Hadigondozó Hatóság megszervezi a hadigondozottak részére a tanácsadást is, ezenkívül különböző intézményeket létesít, aminek a mezőgazdasági és ipari rokkant iskola, valamint azok az intézmények, amelyekben a hadigondozottak elhelyezést találhatnak. Az új utakon járó magyar hadigondozói számára — fejezte be beszédét az államtitkár, — kérem a magyar társadalom megértését és támogatását.

Kállay miniszterelnök Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Kállay Miklós miniszterelnök szerdán délelőtt báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter társaságában Kolozsvárra érkezett.

A Pályaudvarról az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület székházába hajtott, ahol behatóan érdeklődött a legfontosabb erdélyi gazdasági kérdések iránt. Meglátogatta a különböző gazdasági szakosztályokat, az EMGE központi szakfelügyelőségein keresztül pedig a leg részletesebben tájékozódott az egyesület sokrétű munkássága felől, majd a Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezeti központjában tájékozódott az erdélyi szövetkezeti kérdésekről. Azután az EMKE helyiségében, a hadtest parancsnokságra és a vármegyeházára látogatott el, majd a ruhagyűjtőmozgalom eredményének megtekintésekor elismeréssel nyilatkozott a város társadalmának áldozatkészségéről és a Tízszervezet áldásos munkásságáról. Délután 6 órakor megjelent a Szent Mihály templomban litánián, ahol Kolozsvár városát Jézus Szive oltalmába ajánlották fel.

Villáminteciu

Rác Valival a Hangliban

Budapest, december 8. Napról-napra, estéről-estére zsúfolásig megtelik a fővárosi Hangli. A nagy attrakció Rác Vali, az ország egyik legkiválóbb előadóművésznője, aki mint ismeretes, december 14-én egyetlen este Nagyváradon szerepel a Református Kultúrpalotában. Öltözőjében kerestük fel a művésznőt és a váradi vendégszerépléséről érdeklődtünk.

— Egyszer már jártam Nagyváradon, — mondotta, — a német-magyar kultúrestélyen léptem fel és úgy éreztem őszinte sikerem volt. Nagy örömmel teszek eleget az újabb meghívásnak, remélem most sem fog csalódnai bennem a közönség. Legújabb számaimat adom elő, de sor kerül néhány régi operettdalra is. Ha annyi tápsot kapok, mint legutóbb, meg leszek elégedve, — fejezte be mosolyogva a villáminterjút Rác Vajli.

TOMPA FERENC

Üveg-, porcellán- és háztartási cikkek

Rákóczi-ut 5. NAGYVARAD Telefon: 11-38.

Meisseni, Rosenthal, Herendi és más kizárólag márkás készletek és diszporcellánok, ólomkristályok. Karácsonyi, esküvői és névnap ajándékok nagy választékban.

Vitéz Imrédy Béla válaszol a képviselőházban Kállay Miklós miniszterelnök beszédére

Nagy port vert fel a miniszterelnök parlamenti felszólalása a megajánlási vita folyamán. Vitéz Imrédy Béla a miniszterelnök beszédére őt és pártját érintő kérdésekben személyes megtámadtatás és félreértett szavainak megmagyarázása címén válaszolt a képviselőház ülésén. Válaszát részletesen ismerteti a *Magyarság*, amelyből idézzük a következő részeket:

A szociális kérdéssel kapcsolatosan idézeteket olvasott fel Imrédy előző beszédeiből, amelyben többek között ezeket mondotta: „Tudjuk, hogy háború van, nehéz a szociális haladás követelményeinek érvényesítése.”

— Tehát a kormányzat számára adtam egy nagyon szép bizonyítványt arra, hogy nem lehet mindent megtenni, — mondotta. — Azután idézték az Erdélyi Párt igen tisztelt elnökének ősszel elmondott beszédéből néhány megállapítást és hozzátettem, hogy a szociális szellem érvényesülésének ezt a követelését száz százalékig aláírjuk és a magunk követelésének is tekintjük. Felteszem a kérdést, hogy ezekkel a megjegyzésekkel vajjon hol kellett én ebben az országban bizalmatlanságot, amikor a kormányzat egyenesen megkönnyítettem a helyzetét, megállapítván, hogy a szociális kérdésekben nem lehet tőle túlságosan sokat várni háborús időben. És hol van itt a kizárólagosság, amikor a kormányt támogató Erdélyi Párt szavaihoz csatlakoztam és az ő követelését tettem magamévá.

Idézte Imrédy Béla a képviselőházi naplónak azt a részét, amely szerint közbeszólás formájában egyenesen elismerte, hogy a zsidó birtokok kérdésében Kállay Miklós hozta az intézkedéseket.

A továbbiakban így folytatja:

— A miniszterelnök úr azután a következőket mondta: „A külügyminiszter úr hitvallást tett beszédében két nagy barátunk, Németország és Olaszország mellett, azután rátért a kism nemzetek problémájára. Amit én mondtam a magyarságról, a magyarság feladatairól, a magyarság sorsáról és elhelyezkedéséről, azt ő egy világ távlatába állította be, amikor a kism nemzetek jogairól és kötelezeteiről beszélt. Ez volt beszédének lényege. Nemcsak a mi jövőnk, de Európa jövőjének is úgyszólván alapvető tétele, hogy elismerik-e az egész világon a kism nemzetek jogait. Amikor a külügyminiszter úr beszédét elhangzott, megdöbbenéssel állapítottam meg, hogy megtapsolták azokat a mondatait, amelyek olasz és német

szövetségeseinkről szóltak, de némán hallgatták meg azokat, melyekben rólunk szólt. Képviselő Úrak! Itt ebben a pillanatban állt be a szakadék köztünk.”

— Erre a következőket vagyok kénytelen megállapítani: Rajniss Ferenc igen tisztelt képviselőtársam, pártunk vezérszónoka a külügyi tárcánál, a következő mondatokkal kezdte felszólalását: „Nem kell más névvel, más ősi és népi tartalommal a világ legnagyobb bősége és boldogsága sem a szegényebben is boldogok leszünk, ha hazánk, Magyarország marad. Történelmünk, hitünk sirjaink, nyelvünk drága zengése, kultúránk, amely a lelkünkben él, jövőnk és mindenünk egyesegyedül Magyarország.”

— Beszédemben, amikor megállapítottam, hogy milyen sors várhat reánk a háború ilyen, vagy olyan kimenetelű esetén, akkor azt mondtam, hogy német győzelem esetén az európai koncertben a karmesteri pálcát a kis és nagy

nézetek természetes életjogait egyaránt őrző gondviselés kezében lehet.”

Majd idézte a külügyminiszteri felszólalás naplóját. A napló szerint a külügyminiszter úr a következőket mondotta: „Szomszédainkkal szemben folytatott politikánk megfelel annak az elvi felfogásnak is, amelyet a kism nemzetek jogairól és kötelezeteiről vallunk. Erős meggyőződésünk szerint a kism nemzetek joguk van az önálló és független élethez és ahhoz, hogy saját hagyományaiknak és kívánságaiknak megfelelően rendezzék be államaikat.” Ez az a bizonyos elvi kijelentés, amelyről rendkívül difflultálta a miniszterelnök úr, hogy nem tapsoltuk meg. A képviselőházi napló azonban a mondat után így folytatódik: Ugy van, úgy van! taps a jobboldalon, középen és a szélső baloldalon. (A Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártszövetség képviselői a Házban jelenleg a szélső baloldalon ülnek. A *Magyarság* szerk. megjegyzése.)

Erős ipar nélkül nincs fejlődés és nincs honvédelem sem

Bornemisza miniszter beszéde a kassai iparosnapon

Kassa. (MTI.): A kassai Kereskedelmi és Iparkamara meghívására Bornemisza Géza iparügyi miniszter kedden este Kassára érkezett. A tiszteletére rendezett vacsorán Bornemisza miniszter hangoztatta, hogy ha valaha, akkor a mai időkben kell a nemzetnek éreznie azt, hogy vezető és vezetett egyformán magyar és egyformán ember. A kormányzat szociális politikájának az az alapja, hogy meglássa az embert a gép fölött görnyedő magyar emberben és ha többet termelünk, akkor ennek célja csak az lehet, hogy a munkájukból élő emberek életszínvonalán javítsunk. Ha ez a tudat meglesz a magyar munkásban és magyar iparosban, akkor nem kell féltünk a nemzetet.

A miniszter szerdán résztvett a Kereskedelmi és Iparkamara színházában tartott iparosnapon és ott is felszólt. Beszédében utalt arra, hogy Magyarország trianoni szegénységében hallatlan erőfeszítéseket tett az iparfejlesztés érdekében. Tudatában volt annak, hogy erős ipar nélkül nincs fejlődés és nincsen honvédelem sem. Amit Cson-

ka-Magyarország az iparfejlesztés terén az elmúlt 20 esztendő alatt alkotott, az egyenesen bámulatreméltó. Az iparfejlesztésnek tovább kell folytatódni, mert a mezőgazdaság egyedül nem tudja biztosítani az otthonmaradott lakosság megélhetését.

Hangoztatta ezután a miniszter, hogy a kézműves ipar a nemzet egyik legértékesebb társadalmi rétege, ezért minden lehető meg kell tenni boldogulása érdekében. Most, amikor a háború legnehezebb része előtt állunk, nem lehet gondolni nagy beruházásokra. A legigazságosabb szétosztásra törekszünk és a legnagyobb készséggel hajlandó lehetővé tenni, hogy az állami kormányzat irányító szerveibe a vidék képviselőit is belevonják. Ezután az élelmiszterrel és ruhával való ellátással kapcsolatban hangoztatta, hogy elsősorban a hadiüzemek munkásait kell ellátni. Mindent el kell követni, hogy a jelenlegi árnyóvot megtartsuk. A munkásság élelmiszerellátása legalább olyan jó, mint bármelyik más európai államban. A rendelkezésre álló nyers-

anyagból a kormány igyekszik legalább a népi háztartási akciók igényeit kielégíteni. A jó szociálpolitika és termelési politika szorosan összefügg egymással és egyiket a másik nélkül elképzelni nem lehet. Szükségesnek tartja, hogy mielőtt erre lehetőség nyílik, visszaállítsa a munkabér-egyeztető bizottságokat.

— Ha becsületesen helytállunk, — fejezte be beszédét a miniszter, — akkor közös egyetértéssel meg tudjuk oldani minden problémánkat. Most az a fő, hogy helytálljunk.

A miniszter szerdán délután visszatartott a fővárosba.

Pénteken tartja beszámolóját Szabó János képviselő

(Nagyvárad.) Több mint hét heti távolléte után, kedden éjjel érkezett haza a Nemzeti Munkaközpont elnöke, Szabó János képviselő.

Ez alkalmat felhasználva, a Nemzeti Munkaközpont helyi központi vezetősége péntek este 6 óra órára összehívta a nagy választmányt, amelyre hivatalosak az összes nagyváradai üzemek NMK munkámeghívottai, valamint a szakmai csoportok teljes vezetőségei.

A nagyfontosságú öszválasztmányi ülés elé — melyen Szabó János országgyűlési képviselő megtartja régen várt beszámolóját — nagy érdeklődést tanúsít a nemzeti irányú munkásság.

A képviselői beszámolón kívül egyéb fontos munkás-ügyek megtárgyalása is napirenden szerepel. Az elnökség ezután kéri az összes szakmai vezetőségi tagokat és üzemi NMK-meghívottakat, hogy a választmányi ülésen teljes számban és pontos időben szíveskedjenek megjelenni.

Hány embert hurcoltak a Szovjetbe

Nineteenth Century and After című angol havi folyóirat egyik legutóbbi számában feltűntést keltő számokat közölt a szovjet által megszállt területekről elhurcolt emberekről. Ezek a számok igazolják a bolsevista erőszakos tevékenységét a Baltikumban és Kelet-Lengyelországban. A lap szerint Észtországban 60.000, Lettországban 60.000 és Litvániában 50.000 lakos esett ezeknek az elhurcolásoknak áldozatul. Lengyelországból viszont legalább egymillió lakos hurcoltak el a legkegyetlenebb módon, s ezek közül 300.000 teljes bizonyossággal meg is halt. Mindezekkel kapcsolatban az angol lap szembeszáll bizonyos angol köröknek azzal a felfogásával, hogy a Szovjetunió esetleg a háború után lemond majd európai területiális igényeiről. Egy ilyen lemondás teljesen ellentétben áll a bolsevizmus világforradalmi dinamizmusával és az ebbe való reménykedés a szovjet célok és a bolsevizmus expanziós politikájának teljes félre ismeréséből származik. (KKK)

A „Központi” Cukrászda és Espresso

színház mellett

szombaton reggel megnyílik!

Süteménykülönlegességeivel, páriait specialitásokkal, sandvichekkel és inyenc falatokkal várja kedves vendéget

VERES IMRE cukrászmester

Elmarad a mai szabadegyetemi előadás

A szabadegyetem vezetősége értesíti a hallgatókat, hogy a mai december 9-iki előadó dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár megbetegedése miatt elmarad. Legközelebb, december 16-án, csütörtökön Kiss József tankerületi kir. főigazgató tart előadást a szabadegyetemen „Magyar ember, magyar jellem” címmel.

Szombaton nyílik meg négy nagyváradai képzőművész kolozsvári kiállítása

Nagyvárad, december 8. Négy nagyváradai képzőművész, Tordai Grosz Károly, Balázs G. Arpád, Szini-Sebő Zoltán és Maté József együttes kiállítást rendez Kolozsváron, amely szombaton nyílik meg a vármegyeháza egyik, erre a célra rendelkezésre bocsátott termében. Torday Grosz mintegy harminc festményt, tulyomó részben tájképeket visz magával, Balázs Arpád, az Ujságró Otthonban most befejeződött kiállításán bemutatott képanyagának egy részével jelentkezik Erdély fővárosában s a két szobrász is figyelemreméltó munkákkal lép a kolozsvári közönség elé.

Ragyogó sikerrel zárult a Karácsonyi Vásár

(Nagyvárad.) A Katolikus Körben a Szent Monika Asszonyközösség és a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület által rendezett karácsonyi vásár az utolsó nap is nagy látogatottságnak örvendett. Csaknem minden tárgy elkelte szerda este a amikor felkerestük Scholtz Klárát, a vásár egyik agilis szervezőjét, már csak az árúkkal diadalmasan elvonult vevőszereg által hátrahagyott kiürült csatatérrel találta a vásár helyén.

Amikor végtelen hálával gondolunk kedves vevőinkre, ugyanakkor szeretettel kell megemlékeznünk a Baross Szövetségbe tömörült keresztény kereskedőkről, akik az anyagszegény világban áldozatkészségükkel lehetővé tették áruellátásunkat.

Rége, amikor mindenhol kaptunk eladásra népi vonatkozású tárgyakat, talán egyes cégeknek reklám lett volna az áru a vásárbán. Ma azonban, amikor nem tudnak mit eladni, áldozat volt ez a kereskedőtársadalom részéről. Nagyon-nagyon köszönjük a Cél érdekében.

De az anyagi sikeren túl igazi jelentőséget eredményezett a két felekezet asszonyainak, leányainak testvéri együttműködése, fáradhatatlan odaadása. A szegény és árva gyermekek felségítése már vagy megtörtént, vagy a közeljövőben fog megtörténni — fejezte be szavait Scholtz Klára boldogságtól sugárzó arccal.

Menjen-e a nő tudományos és művészi pályára?

Dr. Ópalotay János előadása a Szülők Iskolájának előadásorozatában

(Nagyvárad.) Kedden délután nagy érdeklődés mellett tartották meg az Immaculata intézetben a Szülők Iskolájának előadás-sorozatában dr. Ópalotay János hittanár előadását. Az illusztris előadó igen alapos és minden szemszögből megvilágított fejtegetéseit élénk figyelemmel kíséerte a halgatóság.

Igen nagy gond nehezedik azoknak a szülőknek a vállára, akik elé érrettségi bizonyítvánnyal lép leányuk és jelenti, hogy egyetemre, esetleg rajz-, zenekadémiára szeretne beiratkozni — kezdte beszédét dr. Ópalotay János.

Felvetődik tehát a kérdés, van-e joga a nőnek erre a pályára lépni. Határozott igennel felelhetünk. Általában nem erre szánta a nőket a jó Isten, mégis vannak, akik nemcsak, hogy megállták a helyüket a tudományos pályákon, hanem kiváló karriert is futottak meg.

A nő Istentől rendelt feladata: álljon a férfi mellett mindeütt, tehát a tudományos munkában is. Érdemes tehát azért egyetemre, főiskolára menni a leánynak, hogy a férfi mellett megtalálja a helyét.

Dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató nagysikerű előadása a református akadémián

(Nagyvárad.) Kedden délután a Református Kulturház dísztermében a református akadémia keretében dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató tartott érdekes előadást: „Isten sáfárai” címmel.

Előadásának kulisszatitkairól kedves szavakkal lebbentette fel a fátylat:

— Néhány héttel ezelőtt dr. Csikesz Tibor barátom arra kért — kezdte előadását a pénzügyigazgató — hogy tartsak előadást az akadémián Isten sáfárai vagy a sáfárság kötelessége címmel, különös tekintettel, hogy sáfár a hivatásom is, tehát a probléma megoldása nem fog nálam nehézséget okozni. Elvállaltam s most még csak az a kérdés, hogy jószándékom mellett, hallgatóim földi ítélőszéke előtt is jó sáfár leszek-e?

— Benuünk, emberekben — folytatta dr. Nagy Dezső — minden, ami látható, ami megfogható, csak a ma hirdeti. Csak a megfoghatatlan lélek az, ami örök és értékálló kincs. Csak a lélek az, ami által az ember isteni tartalommal telik meg. — E földön

mindnyájan Isten sáfárai vagyunk. Istentől kegyelmi ajándékok kaptunk, mert vaióban kegyelem Istentől, hogy bünbe születésünk dacára ajándékképpen felruház minket észszel, erővel, egészséggel, tehetséggel és legfőképpen lélekkel. Mindezzel jól kell sáfárkodni. A jó sáfár olyan, mint a jó gazda, aki nemcsak megőrzi a szüleitől örökölt vagyont, hanem gyarapítja is azt és a rábizott: „vagyont” meggyarapodva adja át utódainak.

Továbbiakban Mátéről, a vámszedőről, illetve evangélistáról beszélt. Megemlítette az ú. n. „karácsonyi templomjárókat”, majd ostromozta a közönyösséget. Minden Egyház saját egyháza felé, de kifelé is egységesnek igyekszik mutatkozni. Lándzsát tört a szerelet-házasság mellett szemben a anyagi és a szerelmi házassággal.

Nagyhatású, lelket megrázó beszédét bibliai idézettel fejezte be: „Aki hű a kevesen, a sokan is hű és aki a kevesen hamis, a sokan is hamis az.”

A „Szülők Iskolájának” utolsó és igen szépnek ígérkező előadása f. hó 15-én, szerdán délután 4 órakor lesz.

A szülők figyelmébe

A Nagyváradai Városi Vasút Üzletigazgatósága ezúton is tudomására kívánja hozni a tanulóberleteknél érdekelt szülőknek, hogy ezek a villamosbérletek szintén kiváltható 3 hónapra egyszerre. A bérleteknek negyedévi kiváltása azonban csak a nap-tári negyedévekre eszközölhető, vagyis a január-április, július és október 1-től számított negyedéveknek megfelelően. Mindazok a tanulók, akik az 1944. első negyedévére villamosbérletet váltani kívánnak, ezt a szándékukat a bérletjegy meghosszabítása alkalmával jelentésk be.

Ünnepeltek a Mária kongregációk

Szeptőlten fogantatás ünnepe a kongreganisták legszebb napja. Ekkor vannak a felvételek, illetőleg fogadalomújítások. Nagyvárad kongreganistái a Szentlélek plébániatemplomban végeztek közös szentáldozást. Szentmise alatt Gálffy Sándor apátplébános tartott buzdító beszédet.

Délután 4 órakor díszgyűlés volt az Orsolya zárda dísztermében. Az ünnepi beszédet Bélteky Ferenc hit-tanár mondta. Vázolta az ünnep jelentőségét, kiemelve a Szeptőltenül fogantatott Szűz Máriát, akinek példája minden kongreganistát Istenközelségbe hív. Nagyvárad Szent Lászlón keresztül Máriás város, tehát különösen kötelezve van az ő kultuszára.

Ezután a Szent Orsolya zárda gimnáziumának és liceumának növendékei mutatták be az Ó- és Újszövetségi szentírás nyomán a *Kigyótipró Asszony* életét élőképekben gregorián kóruskísérettel. Mintha templommá szépült volna az előadóterem, úgy hatottak az életrekellett szentírási szavak. S az élőképek szinte úgy tűntek fel, mintha az ismert bájos Spötl-féle szentképek elevenedtek volna meg. M. *Klotild* igazgatónő, valamint M. *Gabriella* és *Ladisló* nővérek rendezése és összeállítása oly sikerrel volt, hogy mindenki az adventi várakozás átélte örömeivel lelkében távozott az előadásról. Befejezésül Fiedler István püspök mondott köszönetet az előadásért és buzdítást a büntelen és imáságos életben megvalósítandó magyar kötelességre a Nagyszony tiszteletére. Az előadást a kongregációs induló zárta be.

Gyermekek a gyermekekért

Műsoros előadást tartanak a Szigligeti Színházban

A helybeli római katolikus, református, evangélikus és állami népiskolák nemes emberbaráti és szép kulturális feladatra vállalkoztak. Elhatározták, hogy a szegénysorsú iskolás gyermekek segélyezésére a Szigligeti Színházban december hó 19-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel műsoros gyermekelőadást rendeznek. Változatos és nívós műsoron szavaltók, ének, zene, tánc, népi játékok, jelenetek és karácsonyi hangulatképek szerepelnek. Az iskolák igazgatóságai és tantestületei harmonikus együttműködéssel már hetek óta oktatják a gyermek-együtteseket a színpék ígérkező előadásra, melynek tiszta jövedelmét teljes egészében olyan szegénysorsú tanköteles gyermekek segélyezésére fordítják, akik ruha- és cipőhiány miatt nem látogathatják a mindennapi előadásokat.

Hisszük, hogy a módosabb szülők, főleg a gyermeken kívüli házastársak átérzik ennek a nemes akciónak célját és az előadásokon való részvételükkel szívesen segítségre az arra igen rászorultaknak. Az előadást a városi Népművelési Bizottság szervezte, arra színházi belépőjegyek a bizottság titkári hivatalában (Szállási Dezső-utca 12, telefon 24—88) naponta délelőtt 9—délután 2 óráig és délután fél 5-től 6 óráig válthatók. Jegyárak: nagypáholy 25, páholy 20 P, zsölynye 15 P, kórszék 4 P, támlásszék 2.70 P, erkély 2.70 P, emeleti zártszék 1.90 P, általános 0.70 P. — Intézmények és üzemek egy tételben is vásárolhatnak jegyeket. Nemesszívű felülfizetők adományait köszönettel fogadja a rendezőség és azokat esetről, esetre hírlapilag nyugtázza.

Korszerűen átalakított helyiségét ma nyitja meg a

PÉTERFFY

cahászda Rákóczi ú. 3. sz. a' aft,
ahol izleles süteményei el vár a kedves vendégeit.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 8 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
3 hóra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

Meghalt Fischer Aladár, az aradi római katolikus főgimnázium igazgatója. A MTI jelenti: Fischer Aladár, az aradi római katolikus főgimnázium igazgatója, pápai kamarás, tartalékos főhadnagy, Budapesten hosszú szenvedés után 62 éves korában meghalt. 1921. óta vezette az aradi római katolikus középiskolát és

BOLGÁR KATONAI ATTASÉ MOSZKVA-BAN. Szófia. (MTI.): Blisnakov vezérkari őrnagy, az új moszkvai bolgár katonai attasé három nap múlva útnak indul Moszkvába.

Maczalik Alfréd meghosszabbította kiállítását. Nagyvárad, december 8. Maczalik Alfréd festőművész a karácsonyi ünnepekre való tekintettel meghosszabbította kiállítását. A változatlanul nagy érdeklődést kiváltó tárlat minden nap délután 9-től 11-ig és délután 4-től 7-ig tekinthető meg a Széchenyi-téri kioszkban.

MEGHALT A NÉMET FILM ATYAMESTERE. München. (MTI.) A NTI jelenti: Meisster, a német film atyamestere hosszabb betegség után 77 éves korában meghalt.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

HÉTFŐN ÉS KEDDEN LESZ AZ ORSZÁGOS-VÁSÁR. Illetékes helyről közlik, hogy a téli országos kirakodó és állatvásár f. évi december hó 13-án és 14-én lesz.

Hűszervi kényszermunkára ítélték egy román közhivatalnokot. Bukarestből jelentik: (MTI) Dumitru Stoiant, a román főváros hűsúlyozó központjának pénztárosát 20 évi kényszermunkára ítélték, mert a központ pénztárából 18 millió lejt szikkasztott.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hangversenyén Horváth Károly vezényel.

Jegyelővét az Idegenforgalmi Hivatalban. Rákóczi-út

Szünetel az áruforgalom a délszerbiai vasútvonalon. Zágrábról jelentik: (MTI) A szerb államvasutak rendelete értelmében Belgrádból Délszerbia irányába egy vonal kivételével az áruforgalom a vasútvonalakon a további intézkedésig szünetel.

JAVULT SVINHUFVUD ALLAPOTA. Helsinki. (MTI.) A NTI jelenti: Svinhufvud, volt finn köztársasági elnök állapota az orvosok szerint lényegesen javult. Az elnök egy ideje Helsinkiben van egy ismert szakorvosnál, aki besugárzásokkal kezeli homloküreggyulladását.

OT KOPASZTOTT LIBA KÉT ELHAGYOTT BÖRÖNDBEN.

A nagyállomáson szolgálatot teljesítő rendőrszem szerdán arra lett figyelmes, hogy a perronon két gazdátlan bórond áll elhagyva. Miután tulajdonosa nem jelentkezett, a bórondöket az őrszobába vitték és ott felnyitva, nagy meglepetéssel látták, hogy azokban öt darab kopasztott kövér liba van elhelyezve. A jelek szerint a bórondök tulajdonosa valamitől megijedt s a tettenéréstől való félelmében a csempészett libákat inkább sorsukra hagyta. A rendőrség a libákat átadta a hatósági elosztónak, a bórondöket pedig a talált tárgyakhoz csatolta.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hangversenyén közreműködnek:

ORSZÁGH Tivadar

hegedűművész

ANTAL Ilona

zongoraművész

Jegyelővét az Idegenforgalmi Hivatalban. Rákóczi-út.

A VÁROSOK LAPJA december 1-iki száma ismét kitűnő és gazdag tartalommal jelent meg. Vezércikke a belügyi tárca költségvetési expozéját ismerteti. Különösen azokra a részletekre tér ki bővebben, amelyekben vitéz Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter a közigazgatási tisztviselők túlterhe-

14 karátos aranyát

megveszem, hecserélem, átdolgozom

Órák, virágbrass, sportgyűrű készítését hozott aranyból a legszebb kivitelben vállalom.

Márkás órák nagy választékban.

Haslinger János órák-ékszerész, Rákóczi-út 8. sz.

lésének, valamint anyagi helyzetük javításának kérdésével foglalkozik. Ezután Kassa város visszaacsatolásának ötödik évfordulóján tartott ünnepségekről kapunk összefoglaló képet, mely a város fejlődéséről és a vezetőség kiváló munkájáról is beszámol. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter költségvetési expozéját ismerteti a harmadik cikk igen behatóan, elsősorban azokat a kérdéseket tárgyalva, amelyek a városokat különösebben érdeklik. Kecskemét gazdasági és szociális fejlődését ismerteti Kertész János, a jónévi szociografus. Megemlékezik a lap Orbay Tivadar, a nagy városörtörténész centenáriumáról. A Magyar Városok Országos Szövetségének új, de ősi és magyar jelvényekből összeállított jelvényét is ez a szám mutatja be. A Városok kultúra rovat Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszterrel ír mint a Kulturális Egyesületek Szövetségének támogatójáról. Közli azonkívül dr. Bodnár János debreceni rektor beszédét gr. Klébelsberg Kunó emlékére. Végül városi és nemzetgazdasági hírek teszik teljessé a lap legújabb számát is.

A Rácz Vali estjére

már elővételben kapkodni a jegyeket. Nem csoda: az utóbbi évek legnagyobb díszűze Ő akit meghallgatni élmény. Kiséri dr. Veress Nándor a fiatal nagytehetségű zongoraművész. Rácz Vali a Református Kulturpalota koncerttermében **december hó 14-én, egyetlen este lép fel, válogatott műsorral.** Helyárak 1-10 pengőig

Siessen, váltsa meg jegyét, ha gazdagabb kíván lenni egy művészi élménnyel. — Jegyek elővételben, minden délután 3-6 óráig a „Nagyvárad” kiadóhivatalában kaphatók.

Mesterséges napfényes fürdők a Runnvidéki gyermekek számára. A Ruhr vidéken a sűrű légitámadások következtében a gyermekek a nappal legnagyobb részében aludni kénytelenek, aminek következtében elesnek az annyira szükséges napfénytől. Ennek pótlására, most mesterséges napfényvel ellátott fürdőket állítottak fel. (KK)

VALLÁSOS EST A RÉTI REFORMÁTUSOKNÁL. December hó 11-én, azaz szombaton este 6 órai kezdettel Nyeste István lelkész: „Vasárnapi munkaszünet” és „a vasárnap megszentelése” címen tart előadást. Előtte dr. Szabó Lajos lelképásztor magyaráz bibliát. A réti reformátusok ez alkalommal bucsuztatják a Hegyközszárdobágyra távozó Nyeste István lelkészt. Az egyházzsér nevében dr. K. Nagy Zoltán táblabíró, egyházzsér gondnok mond beszédet és köszönti a távozó ifju tiszteletest.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Uz Bence.
BELVAROSI: Szerelmi álmok.
CASINÓ: Egy szoknya, egy nadrág.
KORONA: Aranypáva.

Fontos tudnivalók a rendes áru bérletesek részére

Az 1943. évre kiállított rendes áru bérletjegyek f. évi december hó 31-ével érvényüket veszítik és új bérletigazolványok, illetve bérlettokok kiváltása válik szükségessé.

A rendes áru bérletigazolványok kicserélése az 1944. évre érvényes új bérletigazolványokra az Idegenforgalmi Hivatal Rákóczi-út 13. szám alatti helyiségében az N. V. V. bérletkirendeltsége által december hó 7-től naponta reggel 8-fél 2-ig és délután 3-6 óráig történik egy darab 6x6-os nem kartonra ragasztott fénykép átadása ellenében.

Az új bérlettokok ára egységesen 1 pengő.

A minden évben megismétlődő történelmi elkerülése végett, kérjük a t. bérletigazolvánnyal utazó közönséget, hogy a bérletigazolványt a fent megjelölt helyen már december 27-től kezdve kicserélje és azt január hóra érvényesíteni sziveskedjék.

Külön felhívjuk a t. utazóközönség figyelmét arra, hogy a Nagyvárad Vasúti Vasút Üzletigazgatósága a bérletjegyek meghosszabbításánál tapasztalható állandó terhelések és várakozások elkerülhetése végett lehetővé kívánja tenni a bérletjegyeknek egyszerre három hónapra történő kiváltását, illetve meghosszabbítását, mely esetben a bérletekre u. n. negyedévi bérletbélyegek kerülnek.

A bérleteknek negyedévi kiváltása azonban csak a naptári negyedévekre eszközölhető, vagyis a január, április, július és október 1-től számított negyedéveknek megfelelően.

Mindazok, akik a bérleteknek három hónapra való kiváltását kívánják, ezt a szándékukat a bérletjegy kiváltása alkalmával a bérletet kiállító tisztviselőnél jelelték be.

A december hó 27-től megváltozott 1944. évi január havi, illetve I. negyedévi bérletjegy már folyó évi december hó 27-től december 31-ig is jogosít az utazásra.

Ismételten kérjük a t. utazó közönséget, hogy saját érdekében a bérletigazolványait a fent megjelölt helyen lehetőleg minél előbb újíthassa meg.

Nagyvárad Vasúti Vasút Üzletigazgatósága.

KORONA Filmszínház
Csak 16 éven felülieknek

ARANYPÁVA

Páger Antal minden eddigit felülmuló hatalmas alakítása. Az idei év kirobbanó sikerere!
Szerepel még: Tuljok Mária, Somlay Artur, Szellav Alice, Fáy Béla, Pethes Sándor
Kedvezményes jegyek csak 15-től érvényesek.

SPORT

Egyenlő erők küzdelméből a szerencsésebb került ki győztesen

Ferencváros—NAC 1:0 (1:0)

Eldől a zöld-fehér rangadó sorsa Budapesten, 30.000 néző előtt, nagyiramu, élvezetes játékban, egy góllal a Ferencváros harcolta ki a győzelmet a NAC felett. Súlyos védelmi hibából esett ez az egy gól is, a helyzetek alapján azonban akár a NAC is megszerezhetné volna a győzelmet, a döntetlen mindenesetre jobban fedte volna az igazságot.

Meglepetésszámba megy az Újpest 10:1 gólarányú győzelme a DVSC felett. Sok góllal győzött a Szolnok és az Elektromos is. A bajnoki sorrendben azonban még mindig fennáll az a különleges helyzet, hogy a kiesőjelölt 13. Újvidék és az előkelő 5. helyezett Újpest között csak két pont különbség van, ez tehát azt jelenti, hogy a sereghajtók még az utolsó fordulón is kikerülhetnek a veszélyes zónából, viszont bármelyik középcsapat lezuhanhat oda. Vasárnap zajlik le az őszi forduló utolsó mérkőzissorozata és ekkor már véglegesen eldőlt, ki milyen helyet harcolt ki magának az izgalmas bajnokság első felében.

A tegnapi mérkőzések részletes eredményeit alább közöljük:

25 ezer néző, ragyogó küzdelem

25.000 néző előtt, Lantos játékvezető sipjelére a következőképpen álltak fel a csapatok:

Ferencváros: Csikós, Rudas, Tátrai, Sárosi III., Kéri, Lakat, Ónody II., Nagy II., Polgár, Sárosi Lukács. Nagyvárad: Vécsey, Mészáros, Ónody, Lóránt, Perényi, Deményi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Szép, derült időben, jó talaju pályán igen szép küzdelmet vívott a két csapat. A Ferencváros megérdemelten győzött, különösen a védelem játszott jól.

Ferencvárosi támadásokkal kezdődött a mérkőzés. Sárosi III. partdohással három ízben is a NAC kapu elé vitte a labdát, azután NAC támadások következtek. Az első támadásnál Tóth III. beadása után a labda a hálóba is került, a játékvezető azonban lesállás címén nem ítélte meg. A következő támadásnál Bodola a kapu fölé emelte a labdát. A 9-ik percben Lukács veszélyeztetet. A nagyváradiak a mezőnyben és összjátékban jobbak ellenfelüknél, míg a Ferencváros a kapu előtt veszélyesebb. A 14. percben a nagyváradi védelem röviden mentett. Sárosi dról Polgár elé került a labda, aki a felső sarokba vágta. (1:0.) A ferencvárosi jobbszárny azután több támadást vezetett. A nagyváradi támadásoknál Kéri Sárvárit, Rudas pedig Tóth III.-at fogta. A váradi csapatban Perényi kitűnően játszott. A 24. percben Ónody előtt nyílik alkalom a gólszerzésre, de Vécsey szöglet árán menti a labdát. Jóiramu, nyós játék alakul ki. A 30. percben Bodola 18 méteres szabadrugását Csikós csak kapu fölé tudta öklözni és sarokrugás után is csak nehezen szabadul fel a ferencvárosi kapu. A következő sarokrugásnál Bodola a kapu fölé rugja a labdát. A 40. percben

Ónody beadását Vécsey Polgár fejéről szedi le. A 44. percben Ónody elhirtelenkedve a felső sarok fölé küldi a labdát.

A második felidő elején a NAC vette át a játék irányítását. A 2. percben Perényi lövését kellett Csikósnak védenie. A Ferencváros az állandó nyomás alól Lukács révén szabadult fel. A 10. percben Sárosi III. 25 méteres szabadrugása a kapufa mellett süvít el.

A NAC támadások után a Ferencváros Ónody révén veszélyeztet. Mindkét csapatban a védelem játszott jól. A 20. percben Kovács átadását Tóth III. az üres kapu mellé rugta. Egy perccel később a kitérő Polgárt a nagyváradi Ónody buktatja, de a

Felfokozott érdeklődés a NAC—DiMAVAG idényzáró mérkőzés iránt

A heti sűrített sportprogram a vasárnapi NAC—DiMAVAG mérkőzéssel fog lezárulni. De lezárul ezzel a mérkőzéssel a Nemzeti bajnokság őszi fordulójának is és Nagyvárad szempontjából külön jelentőséggel is bír ez a mérkőzés, hiszen ennek a csapatnak a megvívásával válik hivatalosan is őszi bajnokká a zöld-fehér csapat. Az őszi bajnokság már tehát biztos, legfeljebb arra kíváncsi a szurkoló tömeg, hogy végeredményben hány ponttal is fogja zárni a csapat. Ez mindenesetre a vasárnapi fordulón fog eldőlni.

A mérkőzés iránt igen nagy az érdeklődés, hiszen minden igaz NAC-szurkoló ott akar lenni az őszi baj-

játékvezető sipja néma marad. Ezután Sárosi III. lövése jobb kapufára pattant. A 28. percben Polgár hibázott. A küzdelem mind hevesebbé válik. Perényi szögletet harcol ki, de a ferencvárosi védelem ment. Ezután Lukács hagy ki jó helyzetet. A 37. percben Lukács lövését fogja Vécsey. A hangulat mind idegesebbé válik. A Ferencváros láthatólag csak az eredmény tartására törekedett. Az utolsó percekben azonban ismét Fradi támadások következtek. A 43. percben Ónody a kapu fölé küldi a labdát. Egy perccel később Sárosi lövését védi Vécsey a levegőben uszva. Ferencváros támadásokkal ér véget a mérkőzés.

Egyéb eredmények:

SzVSE Vasas 1:1 (1:0)
Gamma — Kolozsvári AC 2:1 (1:1)
Elektromos — Újvidéki AC 5:0 (0:0)
Szolnoki MÁV — BSzKRT 6:0 (2:0)
Újpest — DVSC 10:1 (5:0)
DiMAVAG — Kispest 3:2 (2:1)
Csepel — SalBTC 2:1 (1:1)

nok ünneplésén. A jegyek már kaphatók az elővételi helyeken és így mindenki idejében gondoskodhatik jó helyről.

Nagyváradi MÁV—Szabadkai MÁV 5:0 (3:0)

Mint jelentettük, szerdán délután került lebonyolításra a Nagyváradi MÁV és a Szabadkai MÁV labdarúgó csapatainak az országos vasutas bajnokságban való mérkőzése.

Végig nagyiramu küzdelmet hozott a vasutas találkozó és a jóformában lévő helyi csapat győzelme egy percig sem volt kétséges. A mutatott játék alapján ilyen arányban is megérdemelte a győzelmet. A MÁV TK csapata minden részében jobbnak bizonyult ellenfelénél, különösen örvendetes a csatársor feljavulása.

SZÍNHÁZ

Pénteken este Bánk Bán

Bánk bán, Katona József örökbeccü történelmi drámája pénteken este háromnegyed 7 órai kezdettel ismét színpadra kerül Lovassi Klári., Antal Erzsé., Kemény Gizi, Horváth Jenő, Ross József, Barsi Béla, Lendvai Lajossal a főszerepekben.

Felcsé, Bókay János nagysikerű vigjátéka szombaton délután egynekgyed 4 órakor, filléres helyárrakkal kerül színpadra.

A bérlőközönség szíves figyelmébe

Sok szemrehányást kaptam az utóbbi napokban azért, hogy a kolozsvári Opera előadásaira nem tartotta helyeiket fenn a pénztár. Ezért kötelességemnek tartom közölni a m. t. bérlőközönséggel, hogy ezen előadások jövedelme bár nem az enyém, mégis szándékomban volt néhány napig fenntartani a bérlőközönség helyeit, de ebben megakadályozott az a panaszos levél, mely a vendégzeleplő színháztól érkezett a város vezetőségéhez, azzal okolva engem, hogy a jegyek árúítását még nem kezdtük el. Ezért azonnal elkezdtem árulni a jegyeket és nehogy olyan

Cornevillei harangok. Planquette gyönyörű muzsikájú nagyoperettjét szombaton este mutatja be a színház, bemutató bérlet keretében. Benkő Béla felléptével, parádés szerezpztásban. Az előadást Paul Tibor, a rádió karnagya vezényli. A „Kornevillei harangok” szombaton, vasárnap délután és este, hétfőn este A-bérlet, és kedden este kivételesen 6 órakor kerül színpadra.

szemben tűnjek fel, mintha nem szívesen árulnám más színház részére a jegyeket, az összes jegyeket elkezdtem árulni. A jövőben azonban idegen társulatok vendégzereplése alkalmával olyan megoldást fogunk találni, hogy a m. t. bérlőközönség a házilag rendezett előadásoknál megszokott fivélemben részesüljön.

Tisztelettel:

Putnik Bálint színházgáto.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-ot.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910
Johangú 3 + 1 rádió olcsón eladó. — Pece-u. 16. 192
2 számológép „Facit” és „Remington” új állapotban, privát kézből eladó. Cim a kiadóban. 200
Eladó magánház, Szent József-u. 80.
Eladó egy alig használt 22-es számú régi gumiból készült hócipő. — Luther Márton-utca 17. sz. 1. ajtó.
Szenát, szalmát, takarmányt vesz Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi-út 15.
Vadonat új tiszti zubbony magas termetre eladó. Szűcs szabó, Nagy Sándor-u. 3. 209
Eladó fekete női bunda. Lajos-u. 1. sz. Tóthék. 206

Különféle

Fortitlenitést, poloska, mcly és mindennemű férgék irtása, 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 913
Latin és egyéb középiskolai tantárgyak eredményes korrepetálása. Szaniszló-u. 6.
Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131
Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. 64
Menyasszony és koszorúleány művirág fejdzsek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmaakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azokivül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)
Találtak egy kasszakulcsot. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban. 210
Csütörtökön reggel déda—budapesti sebesvonaton, érmihályfalvai átszállásnál elcsesztelt csomagról értesítsék Koller Vilmost, Váradszöllősen, ahol saját csomagját átveheti, utiköltségét megtérítjük. 208

Állást nyec

Órássegédet, precíz munkaerőt azonnali belépésre felveszek. Haslinger, Rákóczi-út 8. 166
Fiatlabb mindenes főzőnő, keresztány uriháznál azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 201
Vincellérpárti keres azonnali belépésre. Erdélyi, Rákóczi-út 15. 193
Testörnek alkalmas alkalmiembert keres Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi-út 15. 195
Ónálló szakácsnő jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik keres tény uri háznál. Cim a kiadóban. 195
Munkás leányokat szaloncukorka csomagolásra felvesz Petrovics cukorkagyár, Telek-u. 28. 207
Sejáromót azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 205
Ónálló épület- és bútorasztalos segédet keresek. Szondi, Vitéz-u. 10. 204
Gépezsmérnököt vagy hasonló muszáki tudással rendelkező urat keres erdélyi nagyobb cég. Izz. vallásúak is pályázhatnak. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Gépezsmérnök” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 203
Épület- és géplakatosokat keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés váradszöllősi telepen 10—12 óra között.

Állást keces

Óskerestény urinó kaucióval pénztárnoknői állást keres. Érdeklődni lehet Szabó Béla gyógyszerésznel, Székelyhid. 198

KIADÓTULAJDONOS:

SEENT LÁSZLÓ.NYOMDA R.T.

A szerkesztésért felel: A kiadóért felel:
Dr. Paul Árpád Dr. Virág Jeromos
fővárosi-vezető a Seent László-nyomda R.T.
igazgatója

Készült a Seent László-nyomda r. t. kérforgógépén, Nagyvárad, Ballagyi Dózsa-utca 8. szán